

Perinatalstatistik – föderskor, förlossningar och nyfödda 2021

Föderskornas medelålder stiger fortfarande – en fjärdedel av de som föder barn är över 35 år

CENTRALA RÖN

- Antalet födda barn ökade för andra året i rad år 2021.
- Medelåldern för alla föderskor var 31,6 år, och 30,0 år för de som födde för första gången.
- Andelen föderskor som rökte under graviditeten fortsatte att minska.
- 45,3 % av de som födde barn var överviktiga och 18,4 % var feta.
- Andelen kejsarsnitt var högre än någonsin tidigare (19,6 %).

År 2021 föddes 49 726 barn i Finland, vilket är 6,6 procent fler än året innan. Antalet födda barn minskade kontinuerligt från 2011 tills det började öka år 2020.

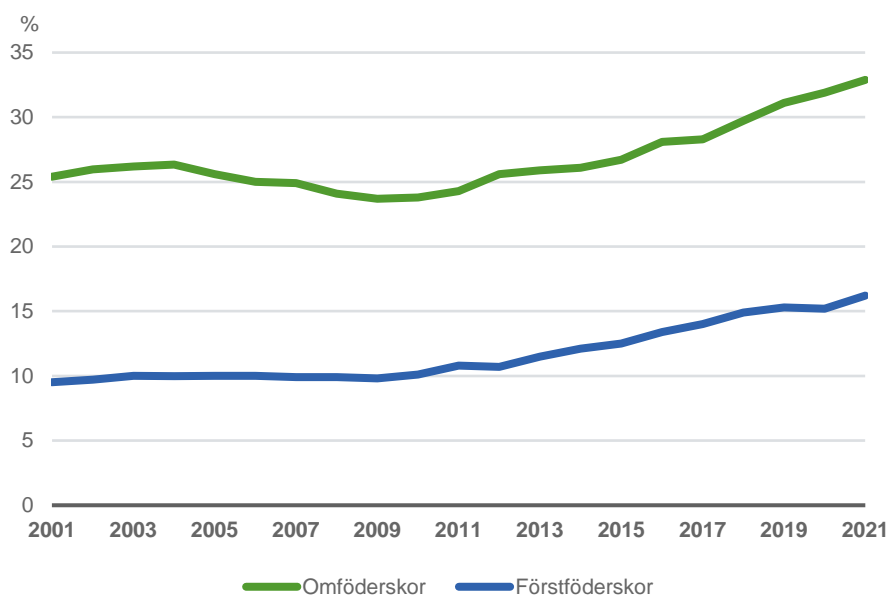
Medelåldern för föderskor har ökat de senaste åren. År 2021 var medelåldern för alla som födde barn 31,6 år och medelåldern för förstföderskor 30,0 år. Av alla föderskor var 25,8 procent över 35 år. Andelen föderskor under 20 år var 1,1 procent.

År 2021 var andelen förstföderskor som fyllt 35 år 16,2 procent medan deras andel tio år tidigare var 10,8 procent.

Andelen föderskor som rökte under graviditeten har minskat de senaste åren. År 2021 rökte 7,9 procent av föderskor under tidig graviditet. 56,4 procent av alla rökare slutade röka under graviditetens första trimester, jämfört med 39,2 procent tio år tidigare.

År 2021 var det genomsnittliga kroppsmasseindexet (BMI) före graviditeten för kvinnor som föder barn över 25 (25,7) för fjärde gången. 45,3 procent av alla föderskor var överviktiga (BMI \geq 25,0) och 18,4 procent var feta (BMI \geq 30).

Figur 1. Förstföderskor och omföderskor över 35 år 2001–2021, %

Sirkka Kiuru

foramn.efternamn@thl.fi

Anna Heino

foramn.efternamn@thl.fi

Mika Gissler

foramn.efternamn@thl.fi

Begrepp och definitioner

Dödfödd: Foster eller nyfödd som vid födelsen inte uppvisar livstecken och vars födelse överensstämmer med definitionen på en förlossning ($\geq 22+0$ gv eller ≥ 500 g).

Epiduralblockad: Metod för smärtlindring som används under förlossningen och där lokalbedövningsmedlet i förlossningens öppningsskede sprutas in i epiduralrummet som finns mellan ryggmärgshinnan och ryggmärgskanalen.

Episiotomi: Episiotomi, dvs. mellangårdsklipp, är ett kirurgiskt ingrepp där vaginan utvidgas för att underlätta förlossningen.

Fullgången nyfödd: Ett nyfött barn eller foster, som fötts tidigast vid $37+0$ graviditetsveckor, men före $42+0$ graviditetsveckor ($37+0$ gv \leq graviditetens längd $\leq 42+0$ gv eller 259 d \leq graviditetens längd ≤ 294 d). Gestationsåldern vid födelsen $37+0$ – $42+0$ graviditetsveckor.

Förlossning (ett nyfött barn): Händelse som leder till att ett eller flera foster eller barn (≥ 1) vars gestationsålder är minst 22 veckor ($\geq 22+0$ graviditetsveckor) eller vars vikt är minst 500 gram (≥ 500 g) föds vaginalt eller genom kejsarsnitt. Födelsen av ett levande barn är alltid en förlossning. Fall där en graviditet avbryts med stöd av lagen om avbrytande av havandeskap betraktas inte som en förlossning, oberoende av graviditetens längd och fostrets vikt.

Förlossning med sugklocka: Förlossningen av ett foster i huvudbjudning påskyndas med hjälp av en sugklocka som fästs på fostrets huvud och som man drar i för att hjälpa ut fostret i utdrivningsskedet.

Förlossningsrelaterade dödsfall: Oavsett dödsorsaken dödsfall som inträffar inom ett år efter förlossningen. Dödsfall delas in i mödradöd (primär dödsorsak relaterad till graviditet, förlossning eller barnasängstid ICD-10: O00–O99), andra dödsfall på grund av sjukdom (ICD-10-grupper A–N och P–R), självmord (X60–X84, Y87.0), mord, dråp och andra avsiktliga övergrepp (X85–Y09, Y87.1) och oavsiktliga dödsfall (V01–X59, Y10–Y89 utom Y87.0 och Y87.1). Det finns inga fall där graviditeten slutade före 22 graviditetsveckor.

Genomsnittligt antal vård dygn: Vårdtiden efter förlossningen på sjukhus beräknas från och med barnets födelsedag.

Glukosbelastningstest: Efter 12 fastande en två timmars test för att mäta blodsocker följt av att man dricker 75 g sockerhaltig lösning och mäter blodsockret igen efter en och två timmar. Graviditetsdiabetes diagnostiseras i fall någon av mätningar är abnormal

Graviditetsdiabetes: Med graviditetsdiabetes, dvs. gestationsdiabetes, avses en störning i glukosämnesomsättningen som konstateras för första gången under graviditeten.

Kejsarsnitt: Kejsarsnitt är ett kirurgiskt ingrepp där fostret föds operativt genom bukvägg och skärningar i livmodern och navelstängen avbryts omedelbart.

Levande född: Nyfödd som oberoende av vikt och graviditetens längd efter födelsen andas eller uppvisar andra livstecken som att hjärtat slår, navelsträngen pulserar eller de viljestyrda musklerna rör sig, oavsett om moderkakan har lösgjort sig eller navelsträngen kaptats.

Mödradöd relaterad till förlossning: Död med en primär dödsorsak relaterad till graviditet, förlossning eller barnasängstid (ICD-10: O00–O99), som inträffar inom ett år efter förlossningen.

Neonatal dödlighet: Antalet levande födda barn som avlidit under den första levnadsveckan (< 7 dygn) per 1 000 levande födda barn.

Mycket låg födelsevikt: Ett nyfött barn eller foster som väger under 1 500 gram ($< 1 500$ g).

Perinatal dödlighet: Antalet dödfödda och antalet barn som avlidit under den första levnadsveckan (0–6 d från födelsen eller barnets ålder < 7 d) per 1 000 födda (både levande och dödfödda).

Perinatal period: Den perinatale perioden börjar då graviditeten pågått i 22+0 graviditetsveckor (då fostrets/barnets vikt vanligen är cirka 500 g) och upphör när det gått högst sju hela dygn efter födelsen (0–6 d efter födelsen eller barnets ålder < 7 d).

Preeklampsi (havandeskapsförgiftning): Ett tillstånd där den gravida kvinnans blodtryck är förhöjt och protein utsöndras i urinen (vid lindrig preeklampsi endast i liten omfattning). (ICD-10-diagnoserna O13 och O14).

Prematur förlossning: Graviditetens längd vid förlossningen understiger 37+0 graviditetsveckor, d.v.s. högst 258 dygn (<37+0 gv eller <259 d).

Rökning under graviditeten: Uppgifterna baserar sig på föderskornas egen utsaga om rökning. Procentalet har räknats utgående från antalet föderskor som svarat på frågan om rökning.

Spinalblockad: Metod för smärtlindring som används under förlossningen och där bedövningsmedlet sprutas in i ryggmärgsvätskan genom den hinnstruktur som utgörs av hårda ryggmärgshinnan och spindelvävshinnan. Spinalblockad är en engångsbedövning och varar betydligt kortare än epiduralblockad.

Spontan vaginal förlossning: Vaginal förlossning där förlossningsförloppet inte har påskyndats eller underlättats genom manuell sätesförlossning, med tång eller med sugklocka.

Spädbarnsdödlighet: Antalet dödsfall bland barn under ett år (barnets ålder < 1 år eller 365 d, vid skottår < 366 d eller 0–364 d från födelsen, vid skottår 0–365 d från födelsen) alltså barn som dött under sitt första levnadsår, per 1 000 levande födda.

Summerad fruktsamhet: Det kalkylmässiga antalet levande födda som en kvinna föder under hela sin fruktsamma period förutsatt att hon inte dör före periodens slut och att fruktsamhetstalen enligt åldersgrupp för året i fråga gäller under hela perioden.

Viktindex (Body Mass Index, BMI): Ett mått med vilket man kan bedöma proportionaliteten mellan en människas vikt och längd. Formel = vikt (kg) / (längd m)².

Följande tecken används i tabeller

.. uppgift inte tillgänglig, alltför osäker för att anges eller sekretessbelagd

– värdet noll

www.thl.fi/statistik/perinatalstatistik